

เสริมสร้างเกียรติภูมิข้าราชการ : สำนักข้าราชการไทยไม่โกง

โดย นางสาวธัญญลักษณ์ ชัยวรพล
นักวิชาการแผนกถ่ายภาพปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

๑. เสริมสร้างจิตสำนึกของข้าราชการแรกบรรจุถึงอายุราชการ ๑๐ ปี ให้มีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมปฏิบัติตน ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ร่วมงาน และสามารถมีบทบาทสำคัญในการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้ข้าราชการพลเรือน สามารถเรียนรู้ เสริมสร้างเกียรติภูมิ ปลุกจิตสำนึกของข้าราชการ ให้มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและร่วมมือกันป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในราชการได้
๓. เพื่อให้ส่วนราชการมีสื่อการเรียนรู้หลักสูตรเสริมสร้างเกียรติภูมิข้าราชการสำนักข้าราชการไทยไม่โกง

ความมุ่งมั่นให้ราชการไทยไร้ทุจริต

สถานการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ของสังคมไทยในปัจจุบัน

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทย ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๕๙ ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทย เฉพาะในภูมิภาคอาเซียน ไทยอยู่ในลำดับที่ ๕ มี ๓๕ คะแนน เท่ากับฟิลิปปินส์ โดยน้อยกว่าสิงคโปร์ ซึ่งเป็นลำดับที่ ๑ อยู่ถึง ๔๙ คะแนน

ปัจจัยเสี่ยงของการปฏิบัติราชการ

คอร์รัปชัน คือ การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำชั่วและฉ้อโกง โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลียงกฎหมายรวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งและสิทธิของผู้อื่น และยังหมายถึง การที่บุคคลใดที่ประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อหน้าที่ราชการโดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ประเภทของการทุจริต มีด้วยกัน ๕ แบบ คือ

๑. การทุจริตโดยตรง เป็นการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๒. การทุจริตโดยอ้อม เป็นการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ผู้ทุจริตไม่ได้ลงมือกระทำการด้วยตนเอง แต่อาศัยผู้อื่นเป็นคนกลาง หรือผู้รับผลประโยชน์แทน หรือนอมินี (Nominee)

๓. การทุจริตเชิงนโยบาย เป็นรูปแบบการคอร์รัปชันที่เกี่ยวกับบุคคล นักการเมือง ข้าราชการ พ่อค่านายทุน ซึ่งมีเทคนิควิธีการซับซ้อน โดยมีการกำหนดนโยบาย โครงการหรือกิจกรรมที่จะทำโดยหน่วยงานของรัฐ อ้างว่าเป็นโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และประชาชน

๔. การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ คือ การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจทางราชการและการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ และ/หรือการฉ้อโกงเอาเงินสาธารณะมาเป็นของตนและพรรคพวก หรือหาประโยชน์อื่น

๕. ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest : COI)

ระบบอุปถัมภ์ (The Patronage System) หมายถึง การสรรหาบุคคลเข้ารับตำแหน่งหรือการให้คุณให้โทษแก่บุคคลเป็นไปตามความพอใจของผู้มีอำนาจ ซึ่งจะสนับสนุนบุคคลที่ตนรู้จักชอบพอ ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่จงรักภักดีต่อตนเข้ารับตำแหน่ง

การสร้างความเข้มแข็งให้ตนเองและเพื่อนร่วมงาน

คำว่า โดยทุจริต มีความหมายว่า เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น บทบัญญัตินี้ มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ” โดยการใช้ปฏิบัติที่จัดว่า ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คือ

๑. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

๓. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๔. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกัน เป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติกรรมอันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

๕. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๖. ดุหมั่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

๗. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๘. ละเว้นการกระทำ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้ามอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๙. ละเว้นการกระทำ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่มี กฎ ก.พ. กำหนด ให้เป็นความผิดร้ายแรง

วิธีการดำเนินการในการยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๓ “ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยื่นหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้”

๑. ตรงไปตรงมา คือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเสี่ยงประมวลจริยธรรม ในกรณีที่มีข้อสงสัย หรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการ ต้องไม่กระทำดังกล่าว

๒. รายงานการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม เมื่อรู้ หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการ มีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าว พร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือ คณะกรรมการจริยธรรมโดยเร็ว

๓. รายงานการรับค่าตอบแทนโดยมิชอบ ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และคณะกรรมการจริยธรรม

๔. บันทึกคัดค้านไว้ในรายงานการประชุม ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุม และพบว่ามีการกระทำโดยมิชอบ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุม

การเป็นต้นแบบแก่เพื่อนร่วมงาน มีด้วยกัน ๔ อย่างคือ

๑. การรักษาวินัยต่อตนเอง
๒. การรักษาวินัยต่อเพื่อนร่วมงาน
๓. การมีวินัยในการปฏิบัติราชการ
๔. การพัฒนาตนเอง

แนวทางการคุ้มครองข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ได้มี กฎที่ดูแลพยานที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ หรือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา ได้รับความปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองสิทธิ เรียกว่า กฎ ก.พ. ว่าด้วยการคุ้มครองพยานฯ ซึ่งจะคุ้มครองสำหรับผู้ให้ข้อมูลเป็นพยานหรือผู้ร่วมกระทำผิดและยินยอมให้ข้อมูลเป็นประโยชน์จะสามารถกันไว้เป็นพยาน โดยผู้กระทำผิดอาจได้พิจารณาลดโทษ ส่วนผู้ที่แจ้งเบาะแสก็อาจได้รับบำเหน็จความชอบ

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การได้ทราบถึงสำนึกข้าราชการไทยไม่โกง ทำให้สามารถไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน คือ ยึดหลักคุณธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และโปร่งใส และทำให้ใช้ทรัพยากรและงบประมาณได้อย่างคุ้มค่าอีกด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ต่อตนเอง

มีความภาคภูมิใจในตนเอง ที่เป็นข้าราชการที่มีคุณธรรม โปร่งใส ช่วยในการทำงานราบรื่น และยังเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงานได้

ประโยชน์ต่อองค์กร

องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดี เพราะข้าราชการภายในองค์กร เป็นผู้มีคุณธรรม สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นธรรม ลดความขัดแย้ง

ประโยชน์ต่อสาธารณะ

ประชาชนจะได้รับบริการอย่างเท่าเทียม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เกิดความเชื่อมั่นในระบบราชการ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

แหล่งที่มา

หลักสูตร : เสริมสร้างเกียรติภูมิข้าราชการ : สำนักข้าราชการไทยไม่โกง

บรรยาย : สำนักงาน ก.พ.

สถาบัน/หน่วยงาน/ระบบ : กรมพัฒนาที่ดิน

รูปแบบหลักสูตร : e-Learning

ช่วงเวลาการฝึกอบรม : เดือนสิงหาคม ๒๕๖๘